

Utbildningsinspektion i Liljaskolan

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Grundläggande vuxenutbildning

Gymnasial vuxenutbildning

Påbyggnadsutbildning

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda

Svenskundervisning för invandrare

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Liljaskolan den 15–18 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Liljaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Liljaskolan intervjuades gymnasiechef, rektorer, lärare, specialpedagoger, kurator, skolsköterska, elevkonsulent, studie- och yrkesvägledare, samordnare, representanter för vuxenstuderande samt elever ur årskurserna 1 och 3 och vårdnadshavarna till ett antal elever i årskurserna 1 och 2. Inspektörerna besökte lektioner på ett urval av program i gymnasieskolan samt inom vuxenutbildningen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i verksamheterna utgör underlag för bedömningen.

Gymnasiechefen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av verksamheterna vid skolan

Liljaskolan	Antal elever
Gymnasieskola	900
Gymnasiesärskola	16
Komvux, grundläggande vuxenutbildning	15
Komvux, gymnasial vuxenutbildning	30
Komvux, påbyggnadsutbildning	92
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda, (särvux)	15
Svenskundervisning för invandrare, (sfi)	25

Källa: Liljaskolan

Liljaskolan är den enda gymnasieskolan i Vännäs kommun. Vännäs som har cirka 8 000 invånare ligger ungefär 3 mil väster om Umeå. På skolan finns omkring 900 gymnasieelever, 200 vuxenstuderande samt cirka 150 i personalen. Skolan leds av en gymnasiechef och tre rektorer. En av rektorerna har ansvar för vuxenutbildningen.

Verksamheterna vid Liljaskolan omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola (gysär), grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt påbyggnadsutbildning, (komvux), vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvux) samt svenskundervisning för invandrare, (sfi). Dessutom finns ett antal kvalificerade yrkesutbildningar (KY-utbildningar) som dock inte omfattas av inspektionen. Inom skolans område finns också ett elevhem med cirka 130 boende och kommunens flyktingmottagning.

Vid gymnasieskolan erbjuds 10 nationella program; barn- och fritidsprogrammet (BF), byggprogrammet (BP), fordonsprogrammet (FP), handels- och administrationsprogrammet (HP), hantverksprogrammet (HV), industriprogrammet (IP), naturvetenskapsprogrammet, (NV), omvårdnadsprogrammet (OP), samhällsprogrammet (SP), specialutformat program med ekonomisk inriktning, teknikprogrammet (TE), samt individuellt program (IV). Inom FP, BF samt HP finns elever som går programinriktat individuellt program (PRIV). Hantverksprogrammet har en riksrekryterande utbildning inom ur- och mikroteknik. Det specialutformade program med ekonomisk inriktning som idag finns upphör enligt uppgift 2008. Skolan erbjuder specialidrott inom ramen för individuellt val i hockey, längdskidåkning, ridning, snowboard och volleyboll. Gymnasiesärskolans elever finns integrerade i FP, BF samt HP. Fordonsprogrammet är det största programmet med cirka 30 procent av eleverna.

Den grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen erbjuder kurser i mycket liten omfattning på plats och på distans. De vuxenstuderande har dock möjlighet att läsa vissa kurser tillsammans med elever på gymnasieskolan. Inom påbyggnadsutbildning erbjuds utbildningar till trafiklärare, yrkesförare lastbil, bussförare och maskinförare.

Särvux omfattar verksamhet inom träningsskola, grundsärskola och gymnasiesärskola och samverkar i hög grad med omsorgen i kommunen.

Skolans sfi-verksamhet omfattar idag ett trettiotal studerande, men väntas öka i omfattning då kommunen har skrivit avtal om att ta emot fler flyktingar.

Liljaskolan invigdes 1939 som en ren yrkesskola och blev år 1983 en gymnasieskola. Den drivs sedan januari 1993 som en egen kommunal resultatenhet. Från och med januari 2008 lyder gymnasiechefen organisatoriskt direkt under kommunstyrelsen från att tidigare ha haft Barn- och utbildningsnämnden som huvudman. Skolan tar emot elever från hela Sverige men framförallt från Umeå. Enligt uppgift kommer tre av fyra elever från andra kommuner.

Skolans lokaler är utspridda över ett stort område. Huvuddelen av utbildningen inom särvux finns i centrala delen av Vännäs utanför skolområdet. I huvudbyggnaden finns tillgång till information, elev- och personalcafé samt bibliotek. Vid Liljaskolan finns ett elevhälsoteam som består av skolsköterska, kurator, elevkonsulent och läkare. Dessutom finns en samordnare, ett antal studie- och yrkesvägledare samt specialpedagoger.

Tabell 1: Liljaskolans gymnasieskola erbjuder utbildning på följande program läsåret 2007/08:

Program	Antal elever
Barn- och fritidsprogrammet	77
Byggprogrammet	90
Fordonsprogrammet	300
Handels- och administrationsprogrammet	95
Hantverksprogrammet	32
Industriprogrammet	44
Naturvetenskapsprogrammet	48
Omvårdnadsprogrammet	55
Samhällsvetenskapsprogrammet	77
Specialutformat program	12
Teknikprogrammet	50
Individuella program	10
Gymnasiesärskola	16

Källa: Liljaskolan

Helhetsbedömning

På Liljaskolan finns en tydlig vilja och ett engagemang att utveckla skolans verksamhet som delas av både skollledning, lärare och övrig personal. Skolan leds av en gymnasiechef och tre rektorer ansvarar för var sin sektor som inrymmer olika verksamheter och program. Inom respektive sektor har arbetslagen ett stort mått av

frihet och fungerar i stort sett som självstyrande arbetslag. Ämnesintegrering eftersträvas och på vissa program är detta väl utvecklat.

Vid gymnasieskolan erbjuds ett rikt urval av program. Skolans personal uppvisar ett stort mått av flexibilitet. Flera program och verksamheter är små och har få elever. Vissa utbildningar har också ett stort antal elever med särskilda behov, vilket kräver anpassningar av verksamheten. Vuxenutbildningens utbud har minskat betydligt och verksamheten är i hög grad individanpassad.

Resultatet för Liljaskolan i form av genomsnittligt betygspoäng år 2007 ligger lägre än genomsnittet för riket och har gjort det de senaste tre åren. Inspektörerna bedömer att rektorerne måste ta ett tydligare ansvar för att förbättra sin uppföljning, utvärdering och analys av elevernas kunskapsresultat och tydligare koppla detta till organisation, arbetssätt och arbetsformer. Detta arbete bör också enligt inspektörerna göras i dialog med lärarna.

På Liljaskolan kommuniceras målen med eleverna i olika hög grad beroende på kurs och lärare. Inspektörerna gör bedömningen att skolan bör stärka sitt arbete med att tydliggöra de nationella målen för eleverna för att de i ännu högre grad ska kunna ha inflytande över sitt lärande och sin kunskapsutveckling.

Specialpedagoger och övrig personal visar stort engagemang i arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Ändå framkommer i inspektionen att rutiner för att upptäcka och utreda elever som kan tänkas vara i behov av särskilt stöd måste förbättras, så att alla elever får det stöd de behöver och alla elever i behov av särskilt stöd får utarbetade åtgärdsprogram.

Skolan upplevs enligt uppgift trygg för de flesta elever. De får sin undervisning i små grupper där antalet sällan överstiger 16 elever. Varje elev har också en mentor. Eleverna är starkt knutna till sina program och har oftast egna hemklassrum och uppehållsutrymmen. Enligt intervjuer innebär detta å andra sidan att eleverna har lite samröre mellan de olika programmen. Inspektionen visar också att det råder liten samverkan mellan lärare på olika program och verksamheter inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Inspektörerna bedömer att skolan i högre utsträckning bör arbeta för mer organiserad samverkan vid skolan.

Elevinflytande och demokratiska arbetsformer är ett förbättringsområde vid skolan, även om initiativ tagits av skolledningen för att motivera elever till ökat ansvarstagande och främja olika former av samverkan.

Trots personalens arbete för att eleverna ska trivas, utvecklas och må bra förekommer enligt uppgifter om kränkande behandling. Detta är inte acceptabelt och skolan måste därför snarast vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Skolan måste också förbättra sitt värdegrundsarbete och tillse att alla elever har en trygg studiemiljö.

Den grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen på Liljaskolan har minskat kraftigt och är idag en liten verksamhet med ett mycket begränsat utbud. De studerande ges därför inte möjlighet att studera alla de kunskapsområden och kärnämnen som anges i förordningen. Inspektörerna bedömer därför att utbudet av kurser inom den grundläggande vuxenutbildningen måste utökas.

På Liljaskolan finns inte några övergripande system eller rutiner för att dokumentera, följa upp, utvärdera och analysera skolans kunskapsresultat, arbetet med normer och värden, skolans elevvårdsarbete, satsningen på små klasser, lärares kompetensutveckling samt övrigt arbete. Inspektörerna bedömer att gymnasiechef och rektorer måste ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för skolans kvalitetsarbete och skapa system för att kunna vidta lämpliga åtgärder för högre måluppfyllelse. Skolan måste också säkerställa att betygssättningen sker i enlighet med gällande bestämmelser.

Inspektionen visar att kvalitetsredovisningen inte är det redskap för skolans kvalitetsarbete som är syftet. Det saknas exempelvis en analys av skolans resultat utifrån de nationella målen där också de olika verksamheterna tydligt kan särskiljas. Inspektörerna bedömer därför att kvalitetsredovisningen inte motsvarar de krav som förordningen ställer.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas:

- Skolan har inte utrett omständigheter och vidtagit de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling (8 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling).
- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten (1 kap. 6 § gymnasieförordningen samt avsnitt 1.2 och 2.6 läroplanen för de frivilliga skolformerna).
- Skolans kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Det finns elever som inte får det särskilda stöd de behöver och alla elever i behov av särskilt stöd har inte utarbetade åtgärdsprogram (8 kap. 1 och 1a §§ gymnasieförordningen).
- Betyg sätts inte alltid i anslutning till avslutad kurs (7 kap. 1 § gymnasieförordningen och gymnasiesärskoleförordningen samt 4 kap. 1 § särvuxförordningen).
- Skolans betygskataloger följer inte författningarnas krav (7 kap. 17 § gymnasieförordningen, 7 kap. 5 § gymnasiesärskoleförordningen och 4 kap. 4 § särvuxförordningen samt föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan).
- Övergripande ordningsregler finns inte framtagna för skolan i samverkan med elever (6 kap. 20 b § gymnasieförordningen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete och i högre grad relatera analysen till skolans organisation, arbetssätt och arbetsformer.
- Skolans uppföljning och utvärdering av särskilt stöd till elever bör förbättras.

6 (22)

- Skolan bör förbättra uppföljning och utvärdering av skolans värdegrundsarbete.
- Skolan bör förbättra den interna samverkan och skapa forum för pedagogiska diskussioner.
- Lärares kompetensutveckling bör i högre grad utgå från de behov finns.
- Skolan bör tydliggöra de nationella målen och betygskriterierna för eleverna.
- Skolan behöver säkerställa att utvecklingssamtal genomförs varje termin med den individuella studieplanen som grund.
- Elever på skolans individuella program bör ges bättre förutsättningar till heltidsstudier.
- Datorfunktionen för de studerande på sfi bör förbättras.
- Möjligheten för de studerande att kombinera sfi med andra studier och tillgång till praktik bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *ansesvärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 1: Liljaskolans resultat jämfört med riket år 2005–2007.

Liljaskolan	Skolan			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Andel (%) elever som fått slutbetyg inom fyra år	62,8	77,1	77,1	76,0	76,0	76,3
Andel (%) elever med reducerat program	12,6	16,0	6,2	5,1	4,4	4,0
Andel (%) elever med utökat program	23,1	21,6	5,7	23,2	22,6	22,5
Genomsnittlig betygspoäng	12,6	12,6	12,8	14,1	14,1	14,1

Källa: Skolverkets statistik

Tabell 1 visar att eleverna på Liljaskolans gymnasieskola totalt sett uppnår betygsresultat som ligger under riksgenomsnittet. Andelen elever med slutbetyg från gymnasieskolan inom fyra år varierar och det finns stora skillnader mellan programmen. Cirka 70 procent av eleverna på fordonsprogrammet når slutbetyg inom fyra år, medan motsvarande siffra för teknikprogrammet är 96 procent. För Liljaskolan totalt är andelen cirka 77 procent. Andelen elever med reducerat program har minskat från år 2005 och år 2007 i nära nivå med riket. Statistiken visar också att andelen elever med utökat program har minskat på Liljaskolan och ligger betydligt lägre än motsvarande andel i riket.

Tabell 2: Genomsnittligt betygspoäng för respektive program i Liljaskolan, jämfört med riket år 2005–2007

	Skolan			Riket		
Program/År	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Barn- och fritidsprogrammet	11,7	12,7	..	12,5	12,6	12,6
Byggprogrammet	..	..	..	12,3	12,3	12,4
Fordonsprogrammet	11,2	11,4	11,1	11,5	11,6	11,6
Handels- och administrationsprogrammet	12,3	11,9	13,7	12,7	12,7	12,7
Hantverksprogrammet	..	12,0	12,0	14,1	14,2	14,2
Industriprogrammet	..	..	..	11,9	11,8	11,7
Naturvetenskapsprogrammet	15,9	16,1	..	16,1	16,1	16,2
Omvårdnadsprogrammet	..	..	..	13,1	13,2	13,2
Samhällsvetenskapsprogrammet	..	..	..	14,7	14,7	14,7
Specialutformat program	13,3	12,7	13,2	14,3	14,4	14,4
Teknikprogrammet	..	..	..	13,8	14,0	14,0

Källa: Skolverkets statistik (.. = ingen uppgift)

Kommentar:

Tabell 2 visar att den genomsnittliga betygspoängen för fordonsprogrammet, som är det enskilt största programmet vid skolan då det omfattar en tredjedel av eleverna, har varit mellan 11,1–11,4 de senaste åren, vilket är i nivå med riket. Handelsprogrammet är det program där eleverna höjt sin betygspoäng och ligger år 2007 över snittet i riket. Hantverksprogrammet ligger dock klart under riksgenomsnittet. På grund av att vissa av Liljaskolans program har få elever redovisas inte betygspoängen för varje år i tabellen utan ersätts med prickar.

Skillnader i betygspoäng skiljer sig markant mellan könen, enligt Skolverkets statistik, där flickorna har högre poäng än pojkarna.

Av skolans kvalitetsredovisning för år 2007 framgår inte några resultat från vuxenutbildningens verksamhet. Av Skolverkets statistik år 2007 framgår dock att andelen sfi-studerande som avbryter sina studier är betydligt högre än för riket, liksom

andelen studerande som har Icke godkänt. Andelen studerande som godkänts på sfi är endast 17 procent, jämfört med 33 procent i hela riket. Andelen avbrott är hela 67 procent jämfört med rikets 35 procent, enligt Skolverkets statistik. Av intervjuer framgår att de flesta avbrott orsakats av att de studerande fått arbete eller avbrutit studierna på grund av hemresa eller har flyttat till annan kommun.

Några övergripande system eller rutiner för att dokumentera, följa upp, utvärdera och analysera skolans kunskapsresultat finns inte. Inspektörerna bedömer att gymnasiechef och rektorer måste ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för skolans kunskapsuppföljning. Inom ramen för skolans kvalitetsarbete behöver skolan skapa system för att kunna vidta lämpliga åtgärder för högre måluppfyllelse.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsutvecklingen för varje elev följs upp fortlöpande i samtliga ämnen,
- om lärarna informerar eleven fortlöpande om både utvecklingsbehov och framgångar i studierna,
- om varje elev, minst en gång per termin ges ett utvecklingssamtal som utgår från en individuell studieplan med uppgifter om elevens studieväg och om de val av kurser som eleven gjort,

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Så vitt inspektörerna kan bedöma följer lärarna fortlöpande varje elevs och studerandes kunskapsutveckling i samtliga kurser på gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Eleverna och de studerande får också överlag fortlöpande information om utvecklingsbehov och framgångar i studierna. Förbättringsbehov finns dock avseende:

Uppföljning av kunskapsutveckling och kunskapsresultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen. Lärarna på Liljaskolans gymnasieskola och vuxenutbildning följer elevernas och de studerandes kunskapsutveckling på individnivå. Någon övergripande uppföljning, utvärdering och analys av skolans resultat görs dock inte på ett systematiskt sätt för att kunna utveckla undervisningsmål, arbetsformer och metoder i riktning mot styrdokumentens krav, se kommentarerna under rubriken Kunskapsresultat. Inspektörerna bedömer att detta måste åtgärdas.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevens kunskaper och därvid beaktar hela kursen,
- om lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevens kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Så vitt inspektörerna kan bedöma gör lärarna en allsidig bedömning av elevers och de studerandes kunskaper samt utgår från de nationella målen och betygskriterierna vid betygssättning. Liljaskolan använder sig av nationella prov. Det finns dock behov av förbättringsinsatser avseende:

Betygssättning enligt författningarnas krav

Betyg ska sättas i anslutning till varje avslutad kurs. En kurs anses avslutad när undervisningen har upphört och därmed ska betygssättning ske i anslutning till denna tidpunkt. Vid inspektionen framkommer att så inte alltid sker. Enligt intervjuer förekommer att kurser förlängs utan att någon direkt undervisning bedrivs. Enligt bestämmelserna ska betyget Icke godkänt sättas i anslutning till att en kurs är avslutad om läraren bedömer att eleven inte når målen. En förlängning av kurstiden kan utgöra en riktad åtgärd för en enskild elev om eleven har behov av mer undervisningstid. Inspektörerna bedömer att skolan måste säkerställa att betygssättningen sker i enlighet med förordningarnas krav.

Betygskatalog

Enligt bestämmelser ska betyg föras i en betygskatalog och innehålla vissa uppgifter. Vid inspektionen framkommer att vissa av dessa uppgifter saknas, exempelvis antalet gymnasiepoäng. Det förekommer också att betygskataloger för vissa utbildningar, exempelvis för särvux inte förs överhuvudtaget. Inspektörerna bedömer att skolan måste se till att betygskatalogen förs i enlighet med de förordningar som finns.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om alla elever har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar,
- om skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande,
- om undervisningen är saklig och allsidig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om samverkan sker mellan skolan och det omgivande samhället,
- om varje elev har en individuell studieplan,

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Mötet mellan lärare och elev på Liljaskolan präglas av god pedagogisk kvalitet. De nationella styrdokumenterna ligger till stor del till grund för genomförandet av utbildningen. Skolans organisation och arbetssätt ger i huvudsak utrymme för olika kunskapsformer och styrdokumenterna anger inriktningen för skolans utbildning. På flertalet program sker integrering av ämnen och på vissa program är detta väl utvecklat. Detta uppmuntras också av skolledningen. Alla elever på gymnasieskolan har en mentor vars främsta uppgift är att följa elevens kunskaps- och sociala utveckling.

Utöver regelbundna klassråd har skolan program- och inriktningsråd där en representant från varje klass möter arbetslagens lärare två gånger per termin. I sektorsråden träffar ansvarig rektor, en gång per termin, en elevrepresentant från varje program eller inriktning. Skolan har också en utvecklingsgrupp där elevrepresentation ska finnas. På vuxenutbildningen finns ett vuxråd som består av rektor och representanter från utbildningarna. I skolans årliga enkätundersökning utvärderas elevernas uppfattning om bland annat hur behov av stöd tillgodosetts samt om eleverna erhållit information om betygskriterier. Likaså om elevernas trivsel och inflytande. Skolan har själva uppmärksammat att det formella elevinflytandet inte är tillfredsställande därav ovanstående åtgärder.

Vissa program på skolan har ett tydligt fokus på samverkan med omgivande när-samhälle och arbetsliv och på några program finns så kallade yrkesråd där samver-

kan sker med näringslivet. Studiebesök och studieresor är enligt skolan vanligt förekommande. Inom bedömningsområdet finns dock behov av följande förbättringsinsatser:

Utbildningens inriktning

Enligt skollagen ska särvox syfta till att ge kunskaper och färdigheter motsvarande den obligatoriska särskolan och nationella eller specialutformade program i gymnasiesärskolan. De studerande i särvox på Liljaskolan deltar i genomsnitt två till tre timmar per vecka i verksamheten och läser endast delar av kurser som på grund av ett fåtal undervisningstimmar blir utspridda under lång tid. Den tid som eleverna erhåller är alltför begränsad för att möjliggöra en undervisning som uppfyller skollagens syfte för särvox. Det är också otydligt om läroplanens och kursplanernas mål anger inriktningen för utbildningen. Inspektörerna bedömer att den verksamhet som bedrivs är av god pedagogisk kvalitet för den enskilde eleven, men att skolan måste erbjuda eleverna den undervisningstid som krävs för att nå utbildningsmålen.

Utrymme för olika kunskapsformer

Enligt läroplanen är kunskap inget entydigt begrepp. Kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Undervisningen får inte enskilt betona den ena eller andra kunskapsformen. Enligt Liljaskolans kvalitetsredovisning är studiebesök och studieresor vanligt förekommande. Inspektörerna ser positivt på detta, men vill göra skolan uppmärksam på vikten av att lärarna medvetandegör eleverna om vilka kurser, mål och betygskriterier som gäller för besöket eller resan.

Elevinflytande

Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att alla elever aktivt utövar inflytande över sin utbildning vilket innefattar inflytande på innehåll och arbetsformer, men också att utveckla en insikt om sitt eget sätt att lära. En förutsättning för att eleverna ska kunna få ett verkligt inflytande är att de har kunskaper om skolans nationella mål. På Liljaskolan kommuniceras målen med eleverna i olika hög grad beroende på kurs och lärare. Vid inspektionen framkommer att målen ibland endast förmedlas till eleverna i början av en kurs, ämne eller tema. Om högre betyg eftersträvas får eleverna i vissa fall veta att de ska göra ytterligare uppgifter, men utan koppling till mål och betygskriterier. Inspektörerna gör bedömningen att skolan bör stärka sitt arbete med att tydliggöra de nationella målen för eleverna för att eleverna i ännu högre grad ska kunna ha inflytande över sitt lärande och sin kunskapsutveckling.

I den årliga enkätundersökningen om bland annat elevernas trivsel och inflytande ges ingen återkoppling till eleverna. Vid intervjuer framkommer att eleverna inte får vara delaktiga i de utvärderingar som görs. Inspektörerna bedömer att rektorerna bör tillse att återkoppling till elever och möjlighet till delaktighet förbättras.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för lärande och lärare ska samverka för att nå utbildningsmålen. På flertalet program på Liljaskolan sker integrering av kurser och på vissa program är detta väl utvecklat. Däremot förekommer liten samverkan mellan programmen inom gymnasieskolan och mellan exempelvis verksamheterna på IV och PRIV. Likaså är samverkan mellan gysär och särvox samt mellan olika verksamheter inom komvux

och sår vux ringa. Vid inspektionen framkommer att skolan av både elever och personal upplevs som flera skolor i skolan, med liten samhörighetskänsla mellan dem. Inspektörerna bedömer att skolan i högre utsträckning bör arbeta för mer organiserad samverkan inom hela skolan. Enligt uppgift har skolan sedan vårterminen 2008 inlett ett arbete kring detta.

Individuell studieplan och utvecklingssamtal

Enligt läroplanen ska läraren fortlöpande ge varje elev information om elevens utvecklingsbehov och framgång i studierna och utvecklingssamtal ska hållas med varje elev minst en gång per termin med den individuella studieplanen som grund. Vid intervjuer framkommer dock att eleverna vid Liljaskolan inte alltid har utvecklingssamtal varje termin. Det förekommer också att elever har utvecklingssamtal utan den individuella studieplanen som grund. Inspektörerna bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att försäkra sig om att alla elever varje termin har utvecklingssamtal med den individuella studieplanen som grund. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att vårdnadshavare till omyndiga elever också ska delges informationen om elevens kunskapsutveckling och studieresultat.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav,
- om skolans individuella program först och främst förbereder eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Liljaskolan har i sitt arbete med elever i behov av särskilt stöd satsat på specialpedagoger och små undervisningsgrupper. De engagerade lärarna försöker anpassa undervisningen till elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och lärarna visar på stor flexibilitet i sättet att arbeta. Inom bedömningsområdet finns dock följande förbättringsinsatser:

Särskilt stöd

En elev ska ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver

särskilt stöd. På Liljaskolan finns många yrkeskategorier som har ett starkt engagemang i elever och då inte minst i de elever som är i behov av särskilt stöd. Liljaskolan har satsat på små gruppstorlekar och det finns sällan mer än 16 elever i en grupp. Införandet av mentorer för varje elev har enligt intervjuer upplevts positivt. Inom varje sektor finns en specialpedagog med ansvar över den specialpedagogiska verksamheten för ett stort antal elever. Dock finns inte någon specialpedagog knuten till gymnasiesärskolan. Varje rektor träffar regelbundet sitt elevhälsateam för att diskutera specifika elevärenden. Vid intervjuer framkommer att skolans specialpedagoger arbetar på olika sätt och är starkt knutna till sin sektor. En viss utredning av elever som kan tänkas vara i behov av särskilt stöd förekommer och information ges därefter till arbetslagen om vilka åtgärder som behövs för att stödja eleven. Vissa lärare har också tid utlagd på sina scheman för att kunna ge stöd till elever.

Trots specialpedagogernas och övrig personals engagemang och arbete framkommer det vid intervjuer att alla elever inte får det stöd de behöver. Detta måste skolan åtgärda. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på vikten av att diskutera elevernas behov av stöd utifrån ett skolgemensamt perspektiv så att rätt prioriteringar görs.

Lärarna på Liljaskolan gör en så kallad screening av elevernas läs- och skrivförmåga i svenska under det första läsåret. Specialpedagogerna upprättar också åtgärdsprogram för elever som anses vara i behov av särskilt stöd. Dessa dokumentationer utgör dock inte underlag för skolans kvalitetsarbete. Någon övergripande dokumentation finns inte. Skolan bör, enligt inspektörerna, inom ramen för sitt kvalitetsarbete systematiskt och över tid följa upp, utvärdera och analysera skolans screening och arbetet med elever i behov av särskilt stöd för att kunna bedöma om rätt stöd ges. I detta sammanhang bör noteras att skolans lärare får en knapphändig information från avlämnande skolor om de elever som ska börja sitt första år på Liljaskolan.

Åtgärdsprogram

Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när programmet utarbetas. På Liljaskolan upprättas åtgärdsprogram efter beslut i elevvårdskonferens och alltid av specialpedagog. Åtgärdsprogram skrivs under av rektor och upprättas för elever vars studieplan ändras samt för elever med diagnos och språkstörningar. På skolan finns det elever som inte har utarbetade åtgärdsprogram trots att de har särskilda behov och erhållit särskilt stöd. Detta måste skolan åtgärda.

Individuella program

I skollagen framgår att ett individuellt program ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Flera elever på Liljaskolan som går på ett individuellt program har praktik. De elever som inte godtar de förslag på praktikplatser som skolan

föreslår får ordna en plats själva. Om inte detta löser sig för eleven blir eleven utan praktik vilket enligt inspektörerna får negativa konsekvenser för eleverna. Inspektörerna bedömer att skolan måste tillse att eleven har möjlighet att bedriva heltidsstudier.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Vid intervjuer framkommer att skolan överlag upplevs som en trivsamt och trygg studiemiljö. Verksamheten vid Liljaskolan präglas också enligt inspektörerna av ett positivt förhållningssätt och ömsesidig respekt mellan skolledning, personal och elever. Det finns dock undantag och inom området finns behov av förbättringsinsatser samt brister som måste åtgärdas.

Trygg miljö

Sedan 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Om huvudmannen för verksamheten, rektorn eller någon med motsvarande ledningsfunktion eller annan personal får kännedom om att en elev i verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling i samband med att verksamheten genomförs, ska huvudmannen eller den huvudmannen bestämmer utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier

eller annan kränkande behandling. På Liljaskolan utvärderas varje vår elevernas uppfattning om bland annat trivsel, mobbning och förtroende för mentor i form av enkätundersökningar och personal får därefter utifrån enkätsvar komma med förslag på förbättringsåtgärder. Skolan har också gjort en utvärdering av ett projekt som benämns Lilja på väg som uppstod utifrån problem kring värdegrundsfrågor. Trots personalens arbete för att eleverna ska trivas, utvecklas och må bra samt elevernas starka anknytning till sina program har det förekommit och förekommer det enligt intervjuer kränkningar, även från personal mot elever. Detta har också fortsatt trots skolledningens kännedom om situationen. Enligt skolan ska kontakt tas med skolans elevhälsa, som består av elevkonsulent, kurator och skolsköterska, om en kränkning uppkommer. Vid intervjuer framkommer att det inte står klart för alla vem man ska vända sig till vid en kränkning och vilka åtgärder som därefter följer. Inspektörerna bedömer att detta inte är acceptabelt och skolan måste säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas för att stoppa alla former av kränkningar så att alla elever och studerande har tillgång till en trygg miljö.

Värdegrundsarbete

Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas. Utifrån svaren på de enkätundersökningar som skolan årligen genomför, och som beskrivs ovan, involveras all personal för att ge förslag på åtgärder. Det finns utöver detta ingen systematik kring uppföljning och utvärdering av skolans värdegrundsarbete, dels för att synliggöra det goda värdegrundsarbete som bedrivs och dels för att uppmärksamma frånvaro av detsamma. Inspektörerna bedömer därför att skolan inom ramen för sitt kvalitetsarbete bör förbättra uppföljning och utvärdering av skolans värdegrundsarbete.

Likabehandlingsplan

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling ska varje skola upprätta en likabehandlingsplan, se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLF 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling. Det ska finnas en plan för varje enskild verksamhet och den ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av elever. Uppföljning och utvärdering av planen ska redovisas årligen i skolans kvalitetsredovisning. På Liljaskolan finns en likabehandlingsplan. Dock har eleverna inte varit delaktiga i framtagandet av densamma och det går inte att utläsa av planen vad som gäller för respektive verksamhet. Det finns inte heller någon uppföljning och utvärdering av planen redovisad i skolans kvalitetsredovisning år 2007. Inspektörerna bedömer därför att likabehandlingsplanen inte motsvarar författningens krav.

Ordningsregler

Enligt skolformsförordningen ska det finnas ordningsregler på varje skola. På Liljaskolan finns en arbetsplatspolicy. Enligt uppgift har eleverna inte varit delaktiga när den utarbetats. Vid intervjuer framkommer också att elever inte känner till den. Inspektörerna bedömer att skolan inte uppfyller det krav på ordningsregler som finns reglerat vilket måste åtgärdas.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav,
- om skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav,
- om skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav,
- om skolan erbjuder studie- och yrkesorientering,
- om de läromedel som används håller god kvalitet,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

I skollagen framgår att den minsta garanterade undervisningstiden för gymnasiesärskolans elever är 3 600 timmar. Dessa får efter beslut från rektor och om det finns särskilda skäl överskridas och underskridas. Elever på Liljaskolan mottagna i särskolan integreras i fordonsprogrammet, byggprogrammet och barn- och fritidsprogrammet och det framkommer vid intervjuer att lärare i hög grad anpassar undervisningen till individens behov. Inspektörerna bedömer att det är positivt att elever integreras i de nationella programmen, men vill göra skolan uppmärksam på att de förvissas sig om att eleverna får den garanterade undervisningstid de har rätt till och att målen i gymnasiesärskolans kursplan används. Inom vuxenutbildningens påbyggnadsutbildning i de populära förarutbildningar finns ett starkt söktryck, även om skolan uppger att det finns en ovisshet inför framtiden för flera utbildningar på grund av minskade resurser. Inom bedömningsområdet finns behov av förbätt-

ringsinsatser avseende:

Tillgång till vuxenutbildning och rekrytering

Varje kommuninnevånare har rätt att delta i grundläggande vuxenutbildning från och med andra kalenderåret det år personen fyller 20 år, och saknar sådana färdigheter som normalt uppnås i grundskolan och är bosatt i landet. Kommunen ska vidare erbjuda gymnasial vuxenutbildning och sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov. Den grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen på Liljaskolan har minskat kraftigt och är idag en liten verksamhet med ett mycket begränsat utbud. De studerande ges därför inte möjlighet att studera alla de kunskapsområden och kärnämnen som anges i förordningen. Inspektörerna bedömer att utbudet av kurser inom den grundläggande vuxenutbildningen måste utökas.

Andelen vuxenstuderande av Vännäs kommuns invånare mellan 20–64 år är endast 1,3 procent. Motsvarande siffra för hela riket är 3,5. Vuxenutbildningen bedriver enligt inspektörerna inte ett tillräckligt aktivt rekryterings- eller informationsarbete, trots samverkan med arbetsförmedling, socialtjänst, försäkringskassa samt det lokala näringslivet. I intervjuer framkommer att det påbörjats ett visst valideringsarbete, framför allt inom vård och omsorg i samverkan med det lokala näringslivet. Inspektörerna bedömer dock att rekryteringsarbetet till målgruppen som har rätt till grundläggande vuxenutbildning måste förbättras.

Inspektionen visar att det är upp till lärarna att vara flexibla och ordna så att de studerade kan studera efter egna önskemål och behov. Enligt intervjuer framkommer att en stor del av studierna bedrivs i form av distansundervisning, även om en viss handledning och undervisning sker på plats. De studerande har också möjlighet att läsa kurser tillsammans med gymnasieskolans elever.

Inom sfi erbjuds endast dagkurser på för- eller eftermiddag. Möjlighet till praktik som ska ingå i sfi-studierna är begränsade och det är ovanligt att de sfi-studerande kan kombinera sina studier med att läsa andra kurser på komvux. Möjligheten för de studerande att kombinera sfi med andra studier och praktik bör därför förbättras.

Då det gäller särvox är utbudet mycket begränsat. De studerande inom särvox får endast undervisning 2,2 timmar per vecka (år 2006), vilket är mindre än snittet i riket som är 2,9 timmar, och medför enligt inspektörerna att det svårt att hinna med några kurser inom rimlig tid.

Lokala kurser

Enligt gymnasieförordningen ska en lokalt utformad kurs ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Vid Liljaskolan erbjuds ett antal lokala kurser. Vid inspektionen framkommer bland annat att betygskriterier på vissa kurser saknas. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste försäkra sig om att de lokala kurserna motsvarar författningarnas krav.

Läromedel

Enligt skollagen ska de studerande på sfi ha tillgång till böcker och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Skolan har överlag god tillgång till datorer och på vissa program har varje elev en egen arbetsplats med dator. Vid sfi-

verksamheten på Liljaskolans finns datorer, men dessa fungerar inte optimalt. Detta har också fört med sig att lärarna på sfi inte kan ta del av all information som förmedlas via nätet. Inspektörerna bedömer att skolan bör tillse att de datorer som finns för de studerande och deras undervisning fungerar i syfte att främja likvärdighet i utbildningen.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som krävs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Liljaskolans gymnasiechef samt två av de tre rektorerna har genomgått statlig rektorsutbildning. De har alla fyra genom kunskap och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt. Inspektörerna bedömer även att skolans lärare i huvudsak har utbildning för den undervisning de bedriver, även om det finns undantag. De har också överlag nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för det offentliga skolväsendet. Inom bedömningsområdet finns dock behov av förbättringsinsatser avseende:

Personalens kompetensutveckling

Rektorerna har ett särskilt ansvar för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. Skolledarna på Liljaskolan styr över gemensamma resurser som är avsatta för kompetensutveckling. I övrigt får arbetslagen styra över resurserna för kompetensutveckling utifrån egna behov och önskemål. På skolan finns en kompetensutvecklingsplan där bland annat arbetslagsutveckling prioriteras och vid intervjuer framkommer att personalen är nöjd med den kompetensutveckling som erbjuds. Inspektörerna bedömer dock att rektorerna bör ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för skolans samlade kompetensutveckling inom ramen för skolans kvalitetsarbete och utifrån skolans behov, exempelvis värdegrundsfrågor. Detta bör göras i kommunikation med skolans personal.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektor tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Skolans gymnasiechef och rektorer har klart indelade ansvarsområden. De har mångårig erfarenhet av skolläring och är förtrogna med det dagliga arbetet i skolan. Arbetslagen har stor frihet av rektorer att själva organisera och styra sitt arbete och fungerar i hög grad som självstyrande arbetslag. På Liljaskolan finns en stark vilja att utveckla de olika programmen. Vid intervjuer framkommer också att rektorer är lättillgängliga för de lärare som har sin undervisning i eller nära huvudskolan. Insatser bör dock göras avseende:

Rektor som pedagogisk ledare

Skolans uppdrag att förmedla kunskaper förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om bland annat kunskapsbegrepp och om hur kunskapsutveckling sker. I de olika arbetslagen på Liljaskolan förs pedagogiska diskussioner bland annat kring likvärdighet i bedömning och betygssättning. De diskussioner som förekommer i övrigt är oftast av spontan karaktär. Någon formell arena för regelbundna pedagogiska diskussioner finns inte. Vid intervjuer framkommer bland annat att rektorens dörr alltid står öppen för elever och medarbetare, att de inte hinner besöka sina verksamheter regelbundet och att deras tid upptas av administrativa arbetsuppgifter. Detta sammantaget påverkar rektorens uppdrag att verka som pedagogisk ledare. Inspektörerna bedömer att rektorens bör tillse att forum för pedagogiska diskussioner skapas samt att uppdraget som pedagogisk ledare prioriteras.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de riksgiltiga målen och att resultat följs upp och utvärderas. På Liljaskolan informeras rektor om kunskapsresultat på så kallade mitterminskonferenser. Om en lärare har satt Icke godkänt på mer än 30 procent av sina elever i en kurs kallas läraren till ett samtal med rektor. På komvux och sfi lämnar lärare in resultat till rektor och säravux gör så kallade mitterminsanteckningar. För övrigt görs inga

systematiska sammanställningar och analyser av skolans samlade kunskapsresultat. Inspektörerna bedömer att skolans rektorer bör ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för att resultaten i all verksamhet, inklusive särvtux, följs upp, utvärderas och analyseras inom ramen för skolans kvalitetsarbete samt också ge möjlighet till reflektion och diskussion om verksamhetens resultat och måluppfyllelse.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen,

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området kvalitetsarbete är av mindre god kvalitet. Insatser måste vidtas avseende följande områden:

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder. Lärarna på Liljaskolan följer elevernas och de studerandes kunskapsutveckling i sina kurser och har god kontroll på deras kunskapsresultat. Lärarna dokumenterar kunskapsresultaten för att ha som underlag vid bedömning och betygssättning samt som underlag vid utvecklingssamtal. Specialpedagogerna dokumenterar sitt arbete i form av åtgärdsprogram. Dessa uppföljningar och dokumentationer utgör dock inte underlag för skolans kvalitetsarbete. Någon övergripande systematik för att dokumentera, följa upp, utvärdera och analysera skolans kunskapsresultat finns inte. Inte heller för arbetet med normer och värden, skolans elevvårdsarbete, satsningen på små klasser, lärares kompetensutveckling eller övrigt arbete. Inspektörerna bedömer att gymnasiechef och rektorer måste ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för skolans kvalitetsarbete och skapa system för att kunna vidta lämpliga åtgärder för högre måluppfyllelse och också ge möjlighet till reflektion och diskussion om verksamhetens resultat och måluppfyllelse.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten för att bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål, se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I redovisningen ska även redovisas verksamhetens förutsättningar. Skolans kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vårdnadshavare till omyndiga elever ska också ges möjligheter att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. Skolans likabehandlingsplan ska följas upp och utvärderas i redovisningen.

På Liljaskolan utvärderar lärarna genomförda kurser. Varje vårtermin utvärderas all verksamhet via en enkät av elever och studerande. Resultaten skickas ut till arbetslagen med önskemål om förslag på förbättringsåtgärder. Varje rektor sammanställer sina resultat i sektorn som sedan gymnasiechefen formar till en för skolan gemensam kvalitetsredovisning. Inspektörerna har tagit del av Liljaskolans kvalitetsredovisning och kan konstatera att den inte motsvarar de krav som förordningen ställer. Alla resultat och verksamheter redovisas inte. Det är svårt att utläsa vad som ligger till grund för bedömningen av i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats och vilka ytterligare åtgärder för måluppfyllelse som ska vidtas. Det saknas vidare en analys av skolans resultat utifrån de nationella målen där också de olika verksamheterna tydligt kan särskiljas. Vidare har kvalitetsredovisningen inte tagits fram under medverkan av övrig personal och elever och uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan finns inte redovisad. Vid intervjuer framkommer att kvalitetsredovisningen inte är det redskap för skolans kvalitetsarbete som är syftet. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte motsvarar de krav som förordningen ställer.

2008-08-27 Umeå

Ewa Lindberg

Lena Ålander